

TAMPEREEN KAUPUNKI

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

VARHAINEN TUKI OPETUS- JA OHJAUSHENKILÖSTÖN TYÖSSÄ

OPINTOJEN ETENEMISEN JA OPISKELIJAN HYVINVOINNIN
TUKEMISEKSI TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTOSSA

PÄIVITETTY 9/2022

Hyväksytty Koulutuksen johtotiimissä 28.9.2022

Sisällys

1. Varhaisen tuen toimintamalli luo kestäväää elämäntapaa	2
Sitouttavan koulu yhteistyön jatkaminen toisella asteella	4
2. Varhainen tuki on välittämistä	6
3. Opiskelijan ohjauksen tarpeen tunnistaminen	8
4. Muutosten mahdollisimman varhainen havaitseminen on tärkeää	8
Opiskelun voimavarat ja opiskelukyky	9
5. Varhaisen tuen käynnistyminen	12
Merkkejä varhaisen tuen tarpeesta	12
Sairauspoissaolot	13
Varhainen tuki on käynnistettävä seuraavissa tilanteissa	14
6. Varhaisen tuen polku	14
Huolen herääminen ja puheeksi ottaminen	15
HOKS-keskustelu huoltilanteessa	17
Ohjauskeskustelu	18
Yksittäistä opiskelijaa koskevan opiskeluhuoltoasian käsittely	19
Kuuleminen	19
Oppivelvollisen opiskelijan kuuleminen ja eronneeksi katsominen	20
5 Jatko-ohjaus	20
Etsivä Nuorisotyö	21
Tredun jatkuva haku	22
Ohjaamo	22
TE-Palvelut	23
Lopuksi	23

1. Varhaisen tuen toimintamalli luo kestäväää elämäntapaa

Tampereen seudun ammattiopisto on strategisessa ohjelmassaan (2019-2022) määritellyt kestävään elämäntavan yhdeksi toiminnan painopisteeksi, jolla luodaan ammatillista etumatkaa Tredussa opiskeleville sekä työelämään ja jatko-opintoihin siirtyville. Kestävä elämäntapa säilyy tulevassa strategisessa ohjelmassa 2023-2025 ja tarkoittaa, että opiskelijaa ohjataan ja tuetaan aktiiviseen toimijuuteen kansalaisena ja opiskelussaan. Opiskelijaa ohjataan myös oman opiskelu- ja työkyvyn ylläpitoon ja jatkuvan oppimisen valmiuksiin työelämän muutoksissa. Kestävä elämäntapa on varhaista tukea ja ohjausta - Tredu pitää reilusti huolta opiskelijoistaan.

Varhaisen tuen toiminnalla vahvistetaan oppilaitoksessa kestäväää elämäntapaa. Varhaisen tuen toimintamalli kuvaa niitä opetus- ja ohjaushenkilöstön yhteisiä periaatteita ja toimintatapoja, joilla tuki toteutuu jokaisen opiskelijan kohdalla myös niissä tilanteissa, kun opiskelu- ja urasuunnitelman toteuttamisessa ilmenee haasteita. Varhaisen tuen toiminnassa keskeistä on huolta aiheuttavien asioiden huomaaminen ja varhainen puuttuminen. Myös erilaisten nivel- ja siirtymävaiheiden yhdistäminen toimivaksi osaksi ohjauksen kokonaisuutta on varhaista tukea. Tavoitteena on opiskelun aikana tapahtuvien siirtymien sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisien tehostaminen tukien kestävien työurien syntymistä.

Onnistuneella varhaisen tuen toiminnalla vahvistetaan opintojen etenemistä, tutkintojen suorittamista ja ehkäistään opintojen keskeyttämistä sekä syrjäytymistä.

Varhaisen tuen toiminta vahvistaa ammatilliselle koulutukselle annetun kaksoistavoitteen toteutumista oppilaitoksen arjen työssä:

- Koulutuksen tulee kohottaa ja ylläpitää väestön ammatillista osaamista ja vastata työelämän osaamistarpeisiin ja tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja kansalaisiksi. Laki ammatillisesta koulutuksesta (L531/2017).
- Oppilaitosten on myös huolehdittava sekä opiskelijoiden oppimisesta että heidän terveydestään, hyvinvoinnistaan ja osallisuudestaan. Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki (L1287/2013).
- Toimintamallissa on otettu huomioon 1.8.2021 alkaen oppivelvollisuuden laajentuminen 18 ikävuoteen asti.
- Oppivelvollisuuden tavoitteena on turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti. Lisäksi oppivelvollisuuden tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja lasten ja nuorten hyvinvointia. (L1214/2020)

Varhaisen tuen toimintamallilla varmistetaan opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu opetus- ja ohjaustilanteissa. Ohjetta määrittävät ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaiset opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet:

[Laki ammatillisesta koulutuksesta \(L531/2017\)](#)

[Oppivelvollisuuslaki \(L1214/2020\)](#)

[Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki \(L1287/2013\)](#)

[Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta \(L886/2017\)](#)

[Laki julkisesta työvoima ja yrityspalvelusta \(L916/2022\)](#)

[Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta \(L1215/2020\)](#)

Opiskelijalla on oikeus

- Saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. Laki ammatillisesta koulutuksesta (L531/2017 § 61)
- Saada sellaista opetusta ja ohjausta, joka tukee opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi (§ 61)
- Saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta (§ 61)
- Osallistua opiskelunsa suunnitteluun ja HOKSin laadintaan ”koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, johon kirjataan yksilölliset osaamisen tunnistamista, tunnustamista, hankkimista, kehittymistä ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot” (§ 44)
- Saada palautetta osaamisensa kehittymisestä tutkinnon suorittamisen tai koulutuksen aikana (§ 51)
- Turvalliseen opiskeluympäristöön (§ 80). Toimintamallissa otetaan huomioon 1.8.2022 alkaen ammatillisen koulutuksen lain muutos lapsen edun huomioon ottamisesta. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (L1214/2020)
- Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi erikseen säädetyillä perusteilla. (L1214/2020).

Opiskelijalla on velvollisuus

- Osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKSin) mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaolollaan ole perusteltua syytä. Työvoimakoulutuksessa sovelletaan lisäksi, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädetään opiskelijan osallistumisesta opetukseen ja opintojen etenemisestä (L531/2017 § 94)
- Suorittaa opiskeluun liittyvät tehtävät tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti (L531/2017§ 94) Opiskelijan on myös käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. (L1214/2020).

Oppivelvollisuuslaki edellyttää lisäksi, että

- Oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen tulee edistyä oppivelvollisen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti (L1214/2020)
- Oppivelvollisen huoltajan tai muun laillisen edustajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden. (L1214/2020).
- Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppivelvollisen opintojen edistymistä ja ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle ja muulle lailliselle edustajalle, jos oppivelvollinen ei suorita opintojaan opiskelusuunnitelmansa mukaisesti. (L1214/2020).
- Opettaja tai rehtori ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (L1214/2020).

Oppilaitos on työpaikkaa vastaava työympäristö ja siten työturvallisuuslaki ohjaa ammatillista opiskelua kaikissa toimintaympäristöissä sekä oppilaitoksessa, että oppilaitoksen ulkopuolisissa työpaikoissa. Työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä, huomioiden työhön, työolosuhteisiin, työympäristöön ja työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat. Työturvallisuuslaki velvoittaa myös työntekijää huolehtimaan työssään omasta ja muiden työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta kokemuksensa ja ammattitaitonsa mukaisesti. Työturvallisuuslaki (L738/2002)

Sitouttavan kouluyhteisötyön jatkaminen toisella asteella

Tredun Varhaisen tuen mallin toiminnalla pyritään jatkamaan perusopetuksessa toteutettua kouluyhteisötyöhön sitouttavaa toimintaa. Perusopetuksessa sitouttavan kouluyhteisötyön tavoitteena on tukea oppilaita ja koulujen henkilökuntaa koulupudokkuuden ehkäisemisessä,

koulunkäyntiin sitouttamisessa, poissaolojen vaikutusten korjaamisessa sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin vahvistamisessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt valtakunnallisen sitouttavan koulu yhteisötyön toimintamallin kehittämisen. Karvi toteuttaa perusopetuksessa vuosina 2021–2023 arviointihankkeen, jossa arvioidaan sitouttavan koulu yhteisötyön erityisavustusta saavien pilottihankkeiden toteutusta ja vaikuttavuutta. Arvioinnin tehtävä on kehittävän arvioinnin menetelmillä tukea hankkeiden vaikuttavuutta ja tuottaa tietoa sitouttavan koulu yhteisötyön valtakunnallisen toimintamallin kehittämistyöhön. Lisäksi arviointihanke tuottaa ehdotuksen oppilaiden poissaolojen valtakunnallisen tilastoinnin ja seurannan vakiinnuttamisesta.

Sitouttavalla koulu yhteisötyöllä

- vähennetään ja ennaltaehkäistään koulupoissaoloja yhteistyössä kotien kanssa
- tuetaan oppilaiden kiinnittymistä kouluun vahvistamalla myönteistä koulu kulttuuria ja - hyvinvointia
- tunnistetaan ja autetaan oppilaita, joilla on haasteita säännöllisessä koulunkäynnissä
- vahvistetaan perustaitojen saavuttamista ja oppimistuloksia

Sitouttavan koulu yhteisötyön kehittäminen on osa opetus- ja kulttuuriministeriön kiusaamisen vastaisen toimintaohjelman toteutusta.

Karvin alustavia kehittämissuosituksia sitouttavan koulu yhteisötyön kehittämisen tueksi

Poissaoloihin liittyvän toimintamallin kehittäminen

- Poissaoloihin liittyvä toimintamalli tulee kytkeä osaksi koulun toiminnan kokonaisuutta ja sen jatkuva seuranta ja kehittäminen tulee olla selkeästi osa laadunhallintaa.
- Poissaoloja ehkäisevät ja kouluun kiinnittymistä tukevat käytännöt on otettava osaksi toimintamallia.
- Kouluissa tulee vahvistaa poissaoloihin liittyvien toimintamallien juurruttamista
- Opetuksen järjestäjien ja koulujen tulee arvioida systemaattisesti toimintamallia ja kehittää sitä saadun tiedon ja palautteen pohjalta.
- Poissaolojen tilastointia ja seuranta tulee yhdenmukaistaa. Poissaolotiedon hyödyntämistä koulun hyvinvointityön ja sen resurssien suunnittelussa tulee vahvistaa.
- Toimintamalleissa on määriteltävä toimintatavat ja vastuut poissaolojen taustalla olevien syiden selvittämiseen.

Kouluun kiinnittymistä tukevat ja poissaoloja ehkäisevät käytännöt

- Kouluun kiinnittymisen ja läsnäolon tukemisen näkökulmaa tulee vahvistaa poissaoloja ehkäisevässä työssä:
 - Oppilaiden osallisuuden vahvistaminen niin yhteisöön kuulumisen kuin oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksien näkökulmasta
 - Jatkuvan ryhmäytymisen vahvistaminen ja tätä tukevat yhteiset käytännöt koulussa
 - Kouluun kiinnittymisen tukeminen ja poissaolojen seuraaminen osaksi yhteisöllisen oppilashuollon vuosikelloa ja oppilashuoltosuunnitelmaa
- Huoltajat tulee ottaa vahvemmin mukaan kodin ja koulun yhteistyön suunnitteluun sekä koulun hyvinvointia edistävän toiminnan toteuttamiseen.
- Koulujen henkilöstön osaamista poissaolojen ehkäisyyn ja puuttumiseen tulee vahvistaa.

Kohdenentut ja intensiiviset toimenpiteet

- Poissaoloihin puuttumiseen liittyvien toimintatapojen kehittämisessä tulee huomioida laajasti koulun ilmapiiriin ja yhteisöllisyyteen liittyvät toimintatavat, oppilaan hyvinvoinnin tukeminen sekä oppimisen tukeminen.
- Monialaisen yhteistyön toimintatapoja ja rooleja poissaoloihin puuttumisessa tulee määritellä ja selkeyttää.

SKY-kehittämistyöhön liittyvät suositukset

- Opetusvelvollisuuteen sitomattomien työntekijöiden työn tavoitteita ja tehtävänkuvaa tulee täsmentää
- Oman ryhmän tuntien toteutuksessa tulee huomioida tavoitteiden ja toteutustapojen kiinnittäminen osaksi koulun arkea ja opettajien osaamista

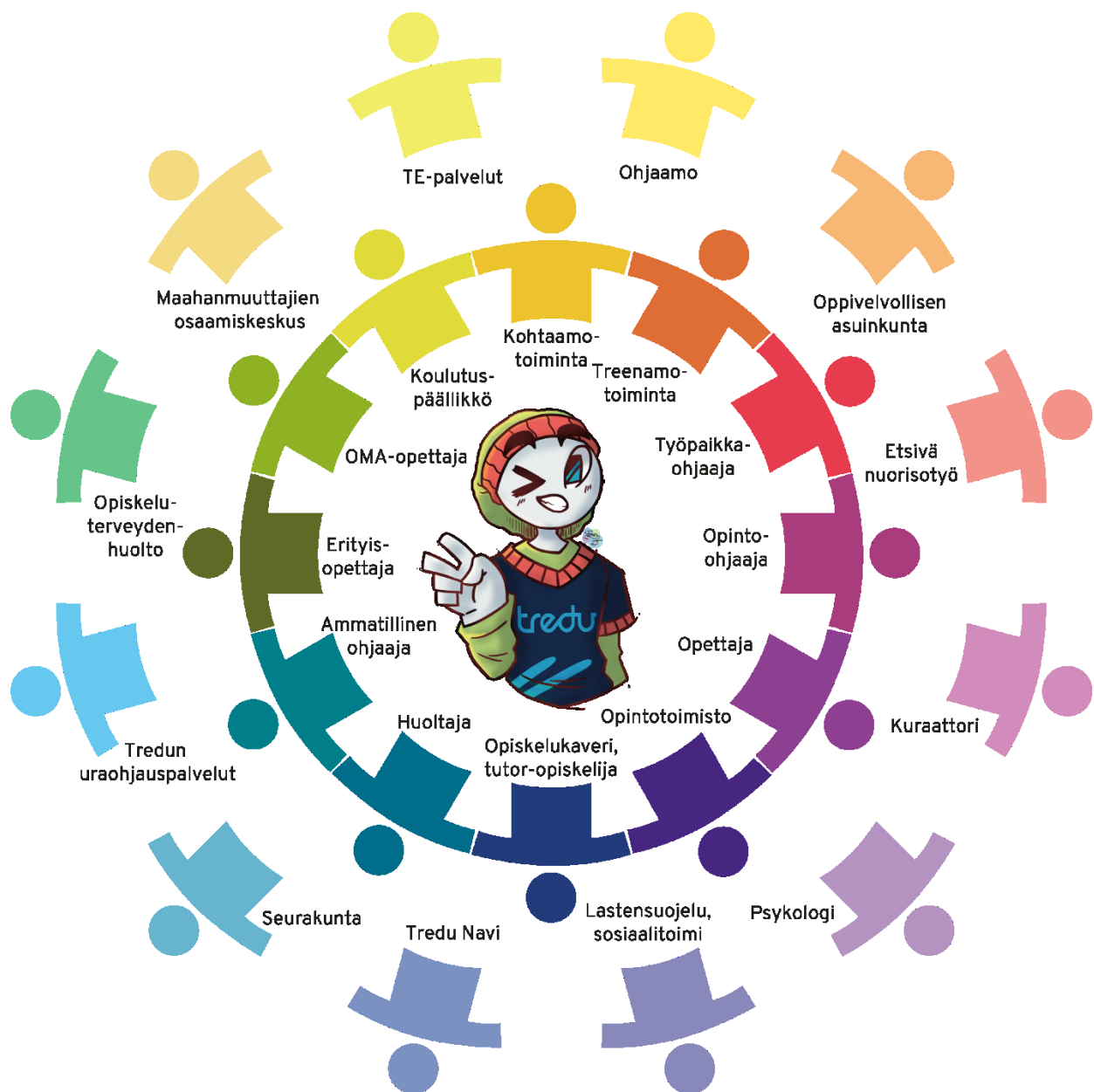

Kuva 1. Karvin alustavat kehittämissuosituksia sitouttavan koulu yhteisötyön kehittämisen tueksi
<https://karvi.fi/esi-ja-perusopetus/teema-ja-jarjestelmaarviointi/sitouttavan-koulu yhteisotyon-arviointi/> 1.9.2022

2. Varhainen tuki on välittämistä

Tredussa käytössä oleva Varhaisen tuen toimintamalli on opiskelijan riittävän ja oikea-aikaisen ohjauksen ja tuen työväline. Toimintamalli tukee OMA-opettajaa ja koko henkilöstöä opiskelijan hyvinvoinnin, opintojen etenemisen ja opiskelun jälkeisen urasuunnitelman toteutumisessa. Varhaisella tuella tarkoitetaan opiskelijasta välittämistä, opiskeluun liittyvien haasteiden ja tuen tarpeiden varhaista tunnistamista, niiden puheeksi ottamista ja ratkaisujen hakemista yhdessä opiskelijan kanssa oppilaitoksen toimijoita ja yhteistyöverkostoja hyödyntäen.

Toimintamalli korostaa ennaltaehkäisevien toimenpiteiden sekä opiskelijan ja OMA-opettajan yhteistyön merkitystä opiskelu- ja urasuunnitelman (HOKS) etenemisessä. Varhainen tuki kokonaisuutena on yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä, tuen toteutuminen on yhteinen asia. OMA-opettajan ja opiskelijan tukena on oppilaitoksen sisäinen moniammatillinen toimijaverkosto ja sitä täydentävä ulkopuolinen verkosto.

Kuva 2: Opiskelijan ohjausverkosto: sisäiset ja ulkoiset toimintaympäristöt ja toimijat OMA-opettajan ja opiskelijan tukena. Grafiikka: Opiskelija Emilia Karlsson, opettaja Minna Alanko-Pirinen

Tämän mallin tavoitteena on vahvistaa yhtenäistä varhaisen tuen käytäntöä ja lisätä myönteisen välittämisen kulttuuria kaikissa Tredun toimipisteissä. Mallissa kuvataan varhaisen tuen vaiheet, toimijoiden vastuut ja roolit varhaisen tuen toteutumisessa. Varhaisen tuen toimintamallia täydentävät opiskeluhoitosuunnitelma, päihitteettömyyssuunnitelma, suunnitelma kurinpitokeinojen käytöstä ja menettelytavoista ja Tredun järjestyssäännöt sekä Tredun ohjauksen suunnitelma. Varhainen tuki ja siihen liittyvät ohjeet tukevat kokonaisuutena opiskelijan hyvinvointia - opinnoissa jaksamista ja jatkamista.

3. Opiskelijan ohjauksen tarpeen tunnistaminen

Opiskelija on ensisijaisesti itse vastuussa opiskelustaan ja omasta hyvinvoinnistaan. Jos opiskelija kokee haasteita ja tuen tarpeita opiskelussaan tai hyvinvoinnissaan tulee hänen kertoa asiasta OMA-opettajalleen. OMA-opettajan on tärkeää viestittää opiskelijalle opintojen alusta alkaen, että kaikista opiskeluun vaikuttavista asioista voi kertoa OMA-opettajalle.

OMA-opettajalla on vastuu opintojen etenemisen ohjaamisesta ja varmistamisesta. OMA-opettajalla on oikeus ja velvollisuus puuttua opiskelussa ilmeneviin tuen tarpeisiin tai haasteisiin ennakoivasti ja olla opiskelijan tukena koko opintojen ajan. OMA-opettaja on aktiivisesti yhteydessä alaikäisen opiskelijan huoltajaan ja oppivelvollisten osalta huoltajaan tai muuhun lailliseen edustajaan.

Opintojen aikana tarkastellaan opiskelijan vahvuuksia ja ohjauksen tarpeita laajasti eri näkökulmista. Näin pystytään kohdentamaan ohjausta oikeisiin asioihin opiskelijan tilanteen edistämiseksi. Palvelutarpeen kehä toimii myös opiskelijalle itselleen tilanteen hahmottamisen välineenä.

Kuva 3: Ohjauksen kehä auttaa OMA-opettajaa ja opiskelijaa tunnistamaan ohjauksen tarpeita sekä OMA-opettajaa kohdentamaan ohjausta tarpeen mukaan. Kuva: Copyright © 2022 RETU - Resilienssi ja tulevaisuususkko 2018-2020

4. Muutosten mahdollisimman varhainen havaitseminen on tärkeää

Varhainen tuki käynnistyy, kun havaitaan ensimmäisiä merkkejä opiskelun etenemiseen liittyvistä muutoksista tai vaikeuksista. Varhainen havaitseminen ja reagointi voivat estää haasteelliset tilanteet, opintojen etenemättömyyden ja opintojen keskeytymisen. Monet pulmatilanteet ovat ratkaistavissa keskustelemalla ja ohjauksella oppilaitoksessa arjen keinoin, kun ne havaitaan

riittävän ajoissa. Tavoitteena on, että opiskelija voi jatkaa opintojaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan tarvitsemallaan ohjauksella ja tuella.

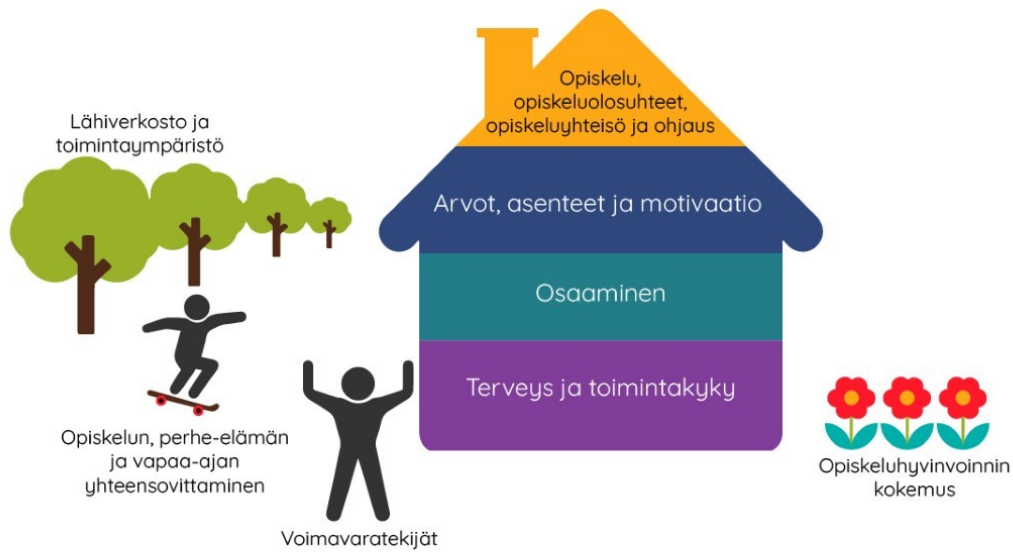
OMA-opettajan tehtävä on ohjata, motivoida, auttaa opiskelijaa ja näyttää suuntaa opiskelussa onnistumiselle. Hänen tehtävänä on seurata opiskelijan etenemistä opinnoissa ja asetettujen tavoitteiden toteutumista. Opiskelukyvyn muutosten merkkejä ei välttämättä ole helppo havaita varhaisessa vaiheessa esim. OMA-opettaja ja opiskelija saattavat työskennellä erillään toisistaan ja nähdä harvoin. Eri toimijoiden huolellinen ohjaustoimenpiteiden kirjaaminen Wilmaan, tiedonkulku oppilaitoksen henkilöstön välillä ja tieto yhteisestä varhaisen tuen toimintatavasta auttavat havaitsemaan merkkejä opiskelun voimavarojen, opiskelukyvyn tai muusta ohjaustarpeen muutoksesta.

Opiskelija itse voi tehdä aloitteen keskustelulle ja tuoda esiin asioita, jotka huolestuttavat ja vaikuttavat hänen opiskeluunsa.

Opiskelun voimavarat ja opiskelukyky

Opiskelu on opiskelijan työtä ja opiskelukyky on työkykyyn verrattavissa oleva asia. Työkyky kuvaa ihmisen voimavaroja suhteessa työntekoon erilaisissa olosuhteissa ja elämäntilanteissa. Työkyky on edellytys työn tekemiselle.

Työkykyä on kuvattu talon muodossa. Samoin voidaan kuvata opiskelun voimavaroja ja opiskelukykyä.

Kuva 4: Opiskelun voimavarat työkykytalon muodossa. Mukailten Työterveyslaitos 2010. Grafiikka Siniriikka Nevalainen

Talon alimmat kolme kerrosta kuvaavat opiskelijan yksilöllisiä voimavaratekijöitä. **Ylin kerros** kuvaa opiskelun voimavaroja, kuten opiskelun sisältöä ja opiskelijan kanssa sovittuja toteutustapoja, opiskeluyhteisöä sekä ohjausta ja opetusta. Käytännössä kerrokset eivät ole toisistaan erillisiä vaan limittyvät toisiinsa ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään. **Talon alempien kerrosten** voimavarojen pitää olla niin vahvoja, että ne kestävät opiskelukerroksen painon ja kokonaisuus on tasapainossa. Opiskelukykyyn vaikuttavat myös opiskelijan perhe, lähiverkosto, toimintaympäristö ja vapaa-ajan toiminta.

Opiskelun voimavaroja ja opiskelukykyä arvioidaan suhteessa opiskelijan tavoitteisiin ja hänen kanssaan yhdessä laaditun HOKSin toteutumiseen. OMA-opettaja voi edistää opiskelua mm. varmistamalla, että HOKSin vaativuus on oikeassa suhteessa opiskelijan osaamiseen ja voimavaroihin. Oppivelvollisten osalta perusopetuksesta siirtyvät erityisen tuen tiedot sähköisesti (suojattu yhteys) tai tiedonsiirtolomakkeella. Opiskelussa ilmenneiden haasteiden taustalla voi olla erilaisia tekijöitä. On tärkeää jäsentää ongelman ydin ja suunnitella jatkotoimenpiteet sen mukaan.

Opiskeluun liittyvien haasteiden puheeksi ottamisessa ja HOKS-keskusteluissa on tärkeää suunnata katse opiskelijan voimavaratekijöihin, sillä niillä on suuri merkitys opiskeluun. Opiskelukyky kuvaa ihmisen voimavaroja suhteessa opiskeluun erilaisissa olosuhteissa ja elämäntilanteissa.

Yksilön ja opiskelun voimavaratekijöillä tarkoitetaan sellaisia yksilöllisiä asioita, jotka tuottavat iloa ja toimivat vastapainona opiskelun vaatimuksille. Yksilön voimavaratekijät voivat olla esimerkiksi: myönteisyys, ongelmanratkaisutaidot, oma terveys tai hyvät vuorovaikutustaidot. Opiskelun

voimavaratekijät voivat olla esimerkiksi, että opiskelu on merkityksellistä, riittävän joustavaa ja henkilökohtaistettua, opiskelutoverit ja oppilaitoksen henkilöstö ovat huomaavia. Yksilölle on luontaista pitää kiinni voimavaratekijöistään. Muutokset opiskelussa tai elämäntilanteessa voivat ravistella voimavaratekijöitä ja myös viedä voimavaroja. Tällöin on tärkeää, että tilalle rakennetaan uusia voimavaratekijöitä ja vaalitaan jäljellä olevia. Vahvat voimavaratekijät suojaavat opiskelun vaatimuksilta ja opiskelussa tapahtuvilta muutoksilta. Voimavaratekijät ovat yhteydessä myös hyvinvointiin, luottamukseen omasta tulevaisuudesta ja työelämässä pärjäämisestä.

Ohjauksen kehä auttaa opiskelijaa ja opetus- ja ohjaushenkilöstöä arvioimaan opiskelukykyä, ohjaus- ja palvelutarvetta ja kohdentamaan tukea ja ohjausta tarkoituksenmukaisesti. Kehän avulla tunnistetaan opiskelijoiden opintojen etenemiseen (opiskelukyky, toimijuus ja toimintakyky) sekä jatko-opintoihin tai työelämään siirtymiseen vaikuttavia tekijöitä (urasuunnittelu- ja työllistymistaidot) laaja-alaisesti. Hyödynnä ohjaajana ohjauksen kehää myös opiskelijan vahvojen alueiden huomaamisessa ja esillä pitämisessä ohjaustilanteissa.

Kuva 5: Opiskelijan ohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin kohteita. Hyödynnä teemoja puheeksi ottamisessa ja keskustelussa opiskelijan kanssa! Voit käyttää ohjauksessa apuna myös [ohjaustarpeen arviointityökalua](#).

Kuva: Mukailtu kuvasta Copyright © 2022 RETU - Resilienssi ja tulevaisuususkko 2018-2020. Grafiikka Siniriikka Nevalainen

5. Varhaisen tuen käynnistyminen

Läsnäolon ja poissaolojen seuranta ja puuttuminen poissaoloihin ovat keskeistä varhaisen tuen toimintaa. Seuranta varten on dokumentointi Wilmaan välttämätöntä. Läsnä- ja poissaolojen dokumentointi on kaikkien opiskelijan opetukseen ja ohjaukseen osallistuvien tehtävä. Ilman dokumentointia OMA-opettaja ei voi saada tarvitsemaansa tietoa varhaisen tuen tarpeesta, eikä pysty toimimaan tilanteen edellyttämällä tavalla. Myös OMA-opettajan on tärkeää kirjata varhaiseen tukeen liittyvät asiat, jotta muut asianosaiset saavat tiedon opiskelijan tilanteesta. Varhaisen tuen tilanteissa OMA-opettajan lähitukena on tiimit, joiden kokouksissa opiskelijoiden asioita käsitellään säännöllisesti. Opetustiimin tehtävissä kuvataan varhaisen tuen toimintaa seuraavasti:

- Opiskelijoiden yksilölliset opintopolut ja opiskelijoiden opintojen etenemiseen liittyvien pulmien käsittely tiimissä ja yhteistyössä esimiehen ja eri toimijoiden kanssa.
- Opiskelijoiden opintojen keskeyttämisen määrien seuraaminen ja tarvittavien korjaavien toimenpiteiden tekeminen, niin että keskeyttämiset pysyvät sovittujen rajojen alapuolella (vuosittaiset tavoitteet on määritelty Tredun strategisessa ohjelmassa).

Varhaisen tuen toimintamalli korostaa ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja välittämisen tärkeyttä. OMA-opettajan tulisi toimia jo ennen kuin määritelty poissaolojen puuttumisraja on täyttynyt. Viimeistään siinä vaiheessa, kun OMA-opettaja huomaa poissaolojen lisääntymisen tai puuttumisrajan täyttymisen, hänen pitää ottaa asia puheeksi opiskelijan kanssa. Lisääntyneet poissaolot ovat aina syy huoleen. Poissaolot voivat viestiä oppimiseen/opiskeluun liittyvistä ongelmista tai haastavasta elämäntilanteesta. Tällöin varhainen puuttuminen ja keskustelu toimivat hyvänä avauksena tilanteen kokonaisvaltaiselle tarkastelulle ja opiskelun jatkamisen suunnittelulle. Myös hyväksytystä syystä pitkittyneen poissaolon jälkeen on tärkeää keskustella tilanteesta ja päivittää HOKS yhdessä opiskelijan kanssa. Opiskelijalle on tärkeää käydä läpi opintoihin palaamista ja niihin liittyviä järjestelyjä.

Kaikkien opettajien tulee seurata opiskelijoiden poissaoloja ja havaitessaan kahden päivän perusteettoman poissaolon, ottaa yhteyttä opiskelijan OMA-opettajaan, joka ottaa yhteyttä opiskelijaan ja alaikäisen osalta huoltajaan tai muuhun lailliseen edustajaan. OMA-opettajan apuna opiskelijaryhmänsä poissaolojen seurannassa on Ohjauksen tuki -työkalu.

Merkkejä varhaisen tuen tarpeesta

- Osaamisen kehittämissuunnitelma ei toteudu (esim. opintosuoritusten heikkeneminen tai puuttuminen)
- Myöhästeleminen
- Jatkuvat haasteet ajan hallinnassa

- Muutos käyttäytymisessä
- Eristäytyminen opiskeluyhteisöstä
- Vahinkojen ja virheiden lisääntyminen
- Ristiriidat ja haasteet opiskelu- ja työyhteisössä
- Negatiivinen asiakaspalaute oppilaitoksessa tai työpaikoilla
- Lisääntyneet poissaolot
- Opiskelukavereiden/opiskeluyhteisön huoli opiskelijasta (alle 18-vuotiailla huoltajien tai laillisen edustajan huoli)

Tuen tarpeen taustalla voivat olla:

- Oppimiseen/opiskeluun liittyvät ongelmat
- Opiskeluyhteisöön liittyvät ongelmat
- Terveysten tai hyvinvointiin liittyvät ongelmat
- Omaan elämäntilanteeseen liittyvät ongelmat
- Urasuunnitteluun, työllistymiseen ja jatko-opintoihin liittyvät haasteet

Sairauspoissaolot

Sairaustapauksissa voi OMA-opettaja hyväksyä enintään viiden päivän sairauspoissaolon opiskelijan oman tai alaikäisen osalta huoltajan tai muun laillisen edustajan ilmoituksen perusteella. Sairastumisesta tulee ilmoittaa opettajalle esimerkiksi Wilma-, WhatsApp- tai tekstiviestillä. Terveystenhoitoon tulee ottaa kuitenkin yhteyttä aina, kun opiskelijan vointi sitä vaatii.

Koulutusopimukseen perustuvan työelämässä oppimisen aikana opiskelija ilmoittaa lyhytaikaisesta sairastumisestaan suullisesti työssäoppimispaikkaan ja viestillä opettajalle. Oppisopimukseen perustuvassa koulutuksessa ilmoitetaan sairauspoissaoloista työpaikan käytänteiden mukaisesti, koska kyseessä on työsuhde. Oppivelvollisten osalta poissaolojen tuntimerkinnät tehdään Wilmaan myös työelämässä oppimisen ajalta riippumatta sopimusmuodosta.

Opiskelijan omaan ilmoitukseen sekä opettajan ja työelämässä oppimisen yhteydessä työpaikkaohjaajan hyväksyntään perustuva poissaolokäytäntö valmistaa opiskelijoita tuleviin työelämän käytäntöihin ja ottamaan vastuun omasta toiminnastaan.

Mikäli samalla opiskelijalla on huomattavan usein (viikoittain/useita kertoja kuukaudessa) poissaoloja omalla ilmoituksella, on hänen vointiaan ja opiskelukykyään syytä kartoittaa tarkemmin ja hänet voi ohjata tilanteen selvittelyä varten opiskeluterveydenhuoltoon.

Oppisopimukseen perustuvassa koulutuksessa ilmoitetaan sairauspoissaoloista työpaikan käytänteiden mukaisesti, koska kyseessä on työsuhde. Työvoimakoulutusten sairauspoissaoloista on omat ohjeet ja niitä tulee noudattaa.

Varhainen tuki on käynnistettävä seuraavissa tilanteissa

- Opiskelija on poissa opinnoista kaksi (2) HOKSissa sovittua opiskelupäivää ilmoittamatta tai ilman hyväksyttävää syytä
- Opinnot eivät etene HOKSin mukaisesti tai opiskelijan opintososiaalisen etuuden edellyttämällä tavalla keskimäärin 4,5 osp/kk tai vähintään 25h/vko
- Päihde-epäily

[Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki \(L1287/2013\)](#)

[Oppivelvollisuuslaki \(L1214/2020\)](#)

[Tampereen kaupungin toisen asteen koulutuksen päihdeettömyyssuunnitelma 2021-2024](#)

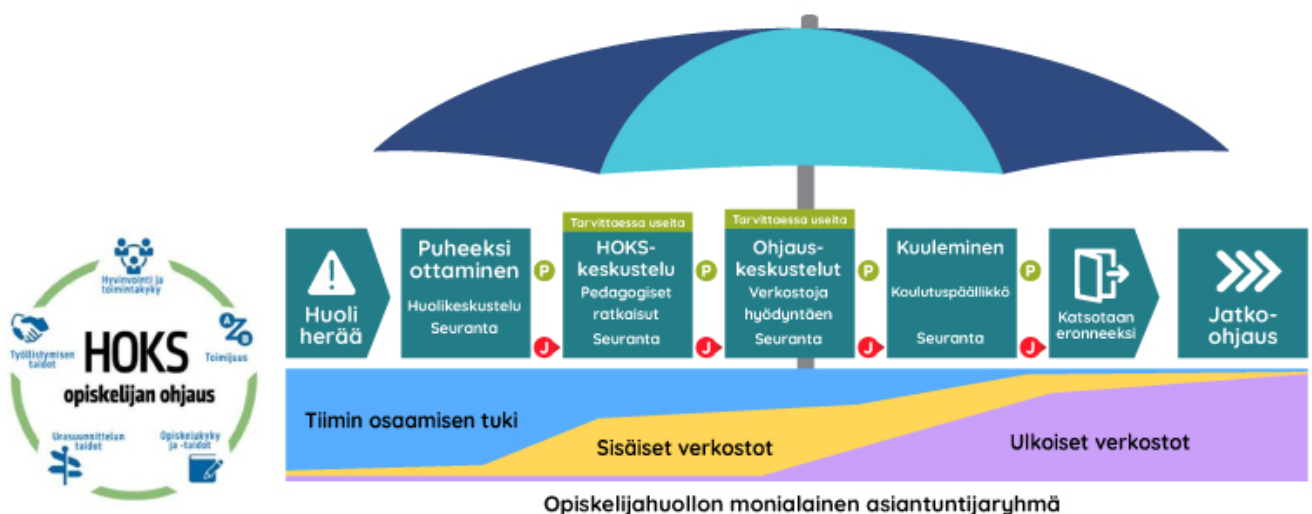
[Tredun järjestyssäännöt](#)

[Tampereen kaupungin toisen asteen koulutuksen opiskeluhoitosuunnitelma 2019-2022](#)

1.1.2023 jälkeen suunnitelma päivitetään koko Pirkanmaan hyvinvointialueen kattavaksi.

Suunnitelma kurinpitokeinojen käytöstä ja menettelytavoista Tampereen seudun ammattiopistossa. Suunnitelma valmistuu vuoden 2022 aikana.

6. Varhaisen tuen polku

Kuva 6: Varhaisen tuen prosessi. Grafiikka: Siniriikka Nevalainen

Huolen herääminen ja puheeksi ottaminen

Puheeksi ottaminen on päivittäistä ohjaustyötä. Kynnys ottaa puheeksi tulee pitää riittävän matalalla ja huomioida pienetkin muutokset opiskelijan opintojen etenemisessä. OMA-opettajan ja muun henkilöstön velvollisuus on huolehtia opiskelijoistaan. Opiskelussa ja opintojen etenemiseen liittyvissä ongelmissa ei tarvitse eikä saa odottaa, että poissaolojen puuttumisrajat täyttyvät tai opiskelijalla kasautuu tekemättömiä opiskelusuorituksia.

Aloitteen puheeksi ottamiseen voi tehdä kuka tahansa.

OMA-opettaja voi tehdä aloitteen, kun havaitsee merkkejä muutoksesta opiskelun kulussa tai saa tiedon Wilman kautta.

- Opiskelija voi tehdä aloitteen keskustelulle, kun havaitsee omat voimavaransa tai mahdollisuutensa opiskeluun muuttuneen.
- Opiskelijaa opettava tai ohjaava henkilö oppilaitoksessa tai työpaikalla, oppilaitoksen muu henkilöstö, opiskelukaverit tai opiskelijan läheiset voivat tehdä aloitteen keskustelulle, jos ovat opiskelijasta huolissaan.
- Opiskeluterveydenhuolto voi tehdä aloitteen opiskelijan suostumuksella, jos opiskelijan tilanteessa on tarve OMA-opettajan kanssa tehtäville järjestelyille.
- Huoltaja tai muu laillinen edustaja voi tehdä aloitteen opiskelijan ollessa alle 18-vuotias.

Ohjauksen ja tuen päiväkirja (opetus- ja ohjaushenkilöstö)

Testaaja Tanelitesti

Täytä taulukkoon päivämäärä, ohjauksen aihe, muistiinpanot ja oma nimesi. Kirjaa opiskelijan kanssa käydyt ohjaukselliset keskustelut ja annettu tuki. Suunnitelma ohjauksesta ja tuesta (linkki) tehdään HOKSin laatimisvaiheessa.

[Linkki ohjauksen ja tuen suunnitelmaan](#)

Tiedot näkyvät opiskelijalle/huoltajille. 02 Ohjaus ja tuki -kirjaukset näkyvät tulosteessa 2019: Tredu Oppilaitoksessa suunniteltu tuki (opetus ja ohjaus).

HUOM! Opiskelijan terveydentilaan, taloudelliseen asemaan, sosiaaliseen tilanteeseen liittyvät aiheet käsitellään opiskelijahuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Nämä kirjataan Wilmassa erilliseen muistioon, johon lukuoikeudet on vain määritellyillä henkilöillä.

Pvm	Valitse ohjauksen aihe ? Kirjaa tähän keskustelun/ohjauksen/tuen sisältö	Tiedot kirjannut opettaja/opinto-ohjaaja	Tiedon kirjannut henkilökunnasta
20.9.2022	<p>Esimerkkejä tilanteista, jolloin kirjataan ohjauksen toimenpiteitä:</p> <p>HOKS-keskustelut: hyväksytyn HOKSin opiskelumuodon, opiskelumenetelmien, aikataulujen, opiskelun toteuttamistapojen muutokset tai tarkennukset.</p> <p>Ohjaus ja tuki: ohjauksen ja tuen antaja kirjaa</p>	Kyllönen Toini KyIToi	

Tallenna tiedot Peruuta

Valitse listasta ×

- 01 HOKS-keskustelut
- 02 Ohjaus ja tuki
- 03 Huoli ja puheeksi ottaminen
- 04 Ohjauskeskustelut
- 05 Kuuleminen
- 06 Uraohjaus

Valitse Peruuta

Kuva 7: Huolen puheeksi ottaminen tai huolen havaitseminen tulee aina ilmoittaa OMA-opettajalle. Opetus- ja ohjaushenkilöstö tekee kirjauksen huolesta aina Wilmaan ohjaus- ja tukivälilehdelle käyttäen listassa olevia koodeja.

OMA-opettajana sinulla on oikeus ja velvollisuus puuttua opiskeluun ja niiden etenemiseen liittyviin ongelmiin. Ottamalla asian puheeksi osoitat välittämistä. Puheeksi ottamisen tulee tapahtua yksityisesti ilman, että ketään sivullista on osallisena. Näin varmistetaan, että asianomaiset voivat keskustella arkaluontoisistakin asioista. Puheeksi ottamisen yhteydessä sovitut asiat kirjataan ja sovitaan seurannasta (Wilma ohjaus ja tukivälilehti, huoli- ja puheeksi ottaminen).

Vinkkejä puheeksi ottamiseen:

- Selkeytä havaintosi itsellesi: mitä ongelmat ovat?
- Miten ne konkreettisesti haittaavat opiskelua, jos ne näkyvät?
- Havaintojen selkiyttämiseksi asiat voi myös kirjata ylös.

Muista, että olet auttamassa opiskelijaa ja tukemassa hänen onnistumistaan!

Kuva 8: Vinkkejä puheeksi ottamiseen. Voit käyttää ohjauksessa apuna myös [ohjaustarpeen arviointityökalua](#). Grafiikka: Siniriikka Nevalainen

HOKS-keskustelu huolutilanteessa

OMA-opettaja sopii henkilökohtaisesti opiskelijan kanssa (alle 18-vuotiaalla myös huoltaja tai muu laillinen edustaja mukana) HOKS-keskustelun käymisestä ja kertoo perustelut. Keskustelun tavoitteena on selvittää muutosten taustalla olevat syyt ja tehdä tarpeelliset korjaukset HOKSiin: mm. oppimisympäristön, opintojen toteuttamistapojen, opiskelumenetelmien ja aikataulujen tarkennukset sekä muutokset.

OMA-opettajan on keskustelussa selvitettävä, onko opiskelussa ilmenneissä haasteissa taustalla oppimiseen/opiskeluun liittyvä syy vai jokin muu syy. Näitä voivat olla opiskeluyhteisöön, omaan elämäntilanteeseen tai terveyteen liittyvä syyt. Usein ratkaisut löytyvät pienillä toimenpiteillä, kun asiat otetaan esille ajoissa. Esimerkiksi epäselvyys tavoitteista, odotuksista, työjärjestyksestä, haasteet opiskelumotivaatiossa tai tyytymättömyys opiskeluun voidaan ratkaista OMA-opettajan ja opiskelijan välisessä keskustelussa, eikä näissä tilanteissa useinkaan tarvita muita toimijoita. HOKSin toteuttamisen muutokset kirjataan Wilmaan (Wilman ohjaus- ja tukivälilehti, HOKS).

Erityisesti alaikäisten opiskelijoiden ja oppivelvollisten kohdalla on tärkeää puuttua huoleen välittömästi. Mikäli ohjaus- ja tukitoimet eivät auta, kuuleminen tulee järjestää viimeistään kolmen viikon kuluessa siitä, kun opiskelija on viimeksi osallistunut opetukseen.

Vinkejä HOKSin päivittämiseen:

Tue ja rohkaise opiskelijaa kertomaan yksityiskohtaisesti ja avoimesti, mitkä asiat vaikeuttavat opintojen etenemisessä ja mitä hän on mahdollisesti tehnyt asian helpottamiseksi

Selvitä, millaisilla opiskelujärjestelyillä voit OMA-opettajana tukea opiskelijaa ja opintojen etenemistä

Selvitä, millaisia pedagogisia keinoja voit ottaa käyttöön opiskelussa

Hyödynnä opetustimisi osaamista ja hyödynnä tarvittaessa erityisopettajan, opinto-ohjaajan tai ammatillisen ohjaajan konsultaatiota ja yhteistyötä HOKSin päivittämisessä.

Sovi, miten seuraatte sovittujen asioiden etenemistä.

Kuva 9: Vinkejä HOKS-keskusteluun. Grafiikka: Siniriikka Nevalainen

Ohjauskeskustelu

OMA-opettaja kutsuu opiskelijan ohjauskeskusteluun, jos puheeksi ottamisen ja HOKS-keskustelujen jälkeen ei ole löytynyt ratkaisua tilanteeseen. Ohjauskeskusteluja järjestään useampia tarpeen mukaan.

Ohjauskeskusteluun voidaan kutsua verkoston toimijoita esim. opinto-ohjaaja, erityisopettaja, ammatillinen ohjaaja tai kuraattori. Ohjauskeskustelussa käsitellään ensisijaisesti opiskeluun liittyviä asioita.

Ohjauskeskustelussa selvitetään opiskelijan kanssa tilanteen taustalla oleva syy, esimerkiksi oppimiseen, opiskeluun, opiskeluyhteisöön, omaan elämäntilanteeseen tai terveyteen liittyvä syy. Ohjauskeskustelun lähtökohtana ovat opiskelijan vahvuudet ja voimavarat opiskeluun. On tärkeää, että opiskelijaa kannustetaan ja ohjataan valmistautumaan ohjauskeskusteluun etukäteen. Valmistautumalla keskusteluun opiskelija voi jäsentää tilannettaan ratkaisujen löytymiseksi.

Vinkkejä ohjauskeskusteluun

Ohjaa opiskelijaa valmistautumaan kertomalla ohjauskeskustelun tavoite. Tarvittaessa ohjaa opiskelijaa ennen keskustelua hyödyntämään Ohjaustarpeen arviointityökalua. Hyödynnä omaa tiimiäsi ohjauskeskusteluun valmistautumisessa.

Keskustele ja sovi opiskelijan kanssa, keitä on hyvä kutsua mukaan ohjauskeskusteluun:

- Opinto-ohjaaja, erityisopettaja tai ammatillinen ohjaaja
- Oppilaitoksen moniammatillinen verkosto: kuraattori tai seurakunnan oppilaistostyöntekijät
- Oppilaitoksen moniammatillinen verkosto: etsivä nuorisotyö, ohjaamo, työllisyys- ja kasvupalvelut tai työkykykoordinaattori
- Opiskelijan oman verkoston edustajat
- Valmistaudu itse ohjauskeskusteluun

Kuva 10: Vinkkejä ohjauskeskusteluun. Grafiikka: Siniriikka Nevalainen.

Kurinpäällisissä tilanteissa käydään suoraan ohjauskeskustelu, jossa mukana huoltaja tai muu laillinen edustaja, koulutuspäällikkö ja/tai toimipistepäällikkö, OMA-opettaja tai opettaja ja kuraattori.

Yksittäistä opiskelijaa koskevan opiskeluhuoltoasian käsittely

Selkeästi opiskelijan terveydentilaan, taloudelliseen asemaan tai sosiaaliseen tilanteeseen liittyvät aiheet käsitellään opiskelijahuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Monialaisen asiantuntijaryhmän koollekutsuja kirjaa muistion Wilmaan.

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajan suostumukseen.

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella (Wilman monialaisen asiantuntijaryhmän muistiossa) hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan.

Opiskeluhuoltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Kuuleminen

Jos ohjauskeskusteluissa sovitut asiat eivät toteudu, opiskelijan tilanteeseen/poissaoloihin ei tule muutosta, tai opiskelijaa ei edelleenkään tavoiteta, opiskelija kutsutaan kuulemistilaisuuteen. Kuulemistilaisuuteen osallistuu opiskelija, alaikäisen opiskelijan tai oppivelvollisen huoltaja tai hänen laillinen edustajansa, koulutuspäällikkö, opinto-ohjaaja sekä tilanteen mukaan OMA-opettaja, erityisopettaja, kuraattori ja mahdollisesti opiskelijan pyynnöstä mukaan tulleet muut henkilöt. Kutsun kuulemistilaisuuteen lähettää opinto-ohjaaja.

Kuulemistilaisuudessa kuullaan osapuolia ja päätetään jatkotoimenpiteistä sekä seurannasta. Kuulemistilaisuudessa tehdään päätös opintojen jatkamisesta tai eronneeksi katsomisesta.

Jos opiskelua jatketaan, niin opiskelijalle selvitetään, että tehtyyn suunnitelmaan on sitouduttava ja suunnitelman toteutumista seurataan tiiviisti. Jos suunnitelma ei toteudu, niin opiskelija katsotaan eronneeksi. Eronneeksi katsottu opiskelija saa aina henkilökohtaisen jatko-ohjauksen. Jatko-ohjaus kuuluu kaikille opetus- ja ohjaustyötä tekeville. Opinto-ohjaaja vastaa jatko-ohjauksen toteutumisesta kaikkien opiskelijoiden kohdalla.

Oppivelvollisen opiskelijan kuuleminen ja eronneeksi katsominen

- Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen.
- Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen.
- Opinto-ohjaaja lähettää kuulemiskutsun vähintään seitsemän kalenteripäivää ennen kuulemistä postitse, Wilma-viestillä, sähköpostilla ja tekstiviestillä, sillä kuuleminen on järjestettävä kolmen viikon kuluessa siitä, kun opiskelija on viimeksi osallistunut opetukseen
- Jos oppivelvollinen on aikeissa keskeyttää opintonsa, koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä oppivelvollisen ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa kanssa mahdollisuudet suorittaa opintoja muussa oppimisympäristössä tai hakeutua muuhun koulutukseen. Tarvittaessa vaihtoehdot selvitetään yhteistyössä toisen koulutuksen järjestäjän kanssa.
- Opinto-ohjaaja ilmoittaa eronneeksi katsotun oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot VALPAS-järjestelmän kautta asuinkunnalle (ohjaus- ja valvontavastuun siirtyminen)
- Oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain silloin, jos oppivelvollinen on tosiasiallisesti aloittanut uudet oppivelvollisuuslain mukaiset opinnot. Tämä opiskeluoikeus tulee opinto-ohjaajan varmistaa Valpas-järjestelmästä tai muuten saada tästä todennettu tieto, esim. puhelimitse toisesta oppilaitoksesta.

Tredussa on ohje opiskelijan ohjauksesta ja käytännöistä opintojen keskeyttämis- ja eroamistilanteissa.

7. Jatko-ohjaus

Opiskelijan uraohjaus on osa HOKSia. Uraohjaus käynnistyy opintojen alussa ja on kiinteä osa ohjauksen kokonaisuutta. Uraohjausta toteuttaa OMA-opettaja osana opiskelijan ohjausta. Opinto-ohjaaja osallistuu uraohjaukseen tarjoamalla ajantasaista tietoa jatko-opinnoista ja työelämän mahdollisuuksista. Opinto-ohjaaja antaa myös henkilökohtaista urasuunnittelun tukea ja ohjausta. Opinto-ohjaaja vastaa jatko-ohjauksen toteutumisesta ja kirjaamisesta Wilmaan osana opiskelijan ohjausta.

Jatko-ohjaus on uraohjauksen yksi vaihe. Jatko-ohjauksella tarkoitetaan tilanteita, kun opiskelija on siirtymävaiheessa esim. opiskelija pohtii alan vaihtoa, jatko-opintoja, työelämäänsä siirtymistä,

väli aikaista keskeyttämistä tai opintojen lopettamista. OMA-opettaja ja oppilaitoksen sisäinen verkosto osallistuvat jatko-ohjaukseen yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa.

Oppivelvollisten opiskelijoiden ohjaus- ja valvontavastuu kuuluu opiskelijan asuinkunnalle. Ennen opiskelijan eronneeksi katsomista koskevan päätöksen tekemistä koulutuksen järjestäjän on selvitettävä, onko opiskelija aloittanut uudet oppivelvollisuuslain mukaiset opinnot. Jos hän ei ole aloittanut uusia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot opiskelijan asuinkunnalle sekä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Ilmoitusvelvollisuus on myös silloin, jos oppivelvollisen opiskeluoikeus on peruutettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain nojalla. Oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain silloin, jos hän on aloittanut uudet oppivelvollisuuslain mukaiset opinnot.

Tredun tehtävänä on ohjata ja valvoa, että sen TUVVA-opiskelijana oleva oppivelvollinen täyttää hakeutumiselvelollisuutensa. Tredun velvollisuuteen kuuluu myös yhdessä oppivelvollisen ja huoltajan kanssa opiskelupaikan etsintä tilanteissa, joissa oppivelvollinen ei ole saanut opiskelupaikkaa yhteishaun tai jatkuvan haun kautta ja/tai tosiasiallisesti ei ole aloittanut opintoja.

Mikäli TUVVA-koulutus päättyy kevätlukukauden lopussa, ohjaus- ja valvontavastuu jatkuu elokuun lopulle OKM:n vuosittain ilmoittamaan päivämäärään. Mikäli TUVVA-koulutus päättyy muuna ajankohtana, ohjaus- ja valvontatehtävä on voimassa enintään kuukauden ajan TUVVA-koulutuksen päättymisestä. Ellei tähän päivämäärään mennessä oppivelvollinen ole tosiasiallisesti aloittanut uudessa koulutuksessa tai tullut valituksi alkavaan koulutukseen, TUVVA-koulutuksen järjestäjä tekee ilmoituksen asuinkunnalle sekä ilmoittaa huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, että oppivelvollinen ei suorita oppivelvollisuuttaan.

Jatko-ohjaus on yhteistyötä ulkoisten verkostojen kanssa. Jatko-ohjauksen perustoimijat ovat Etsivä nuorisotyö, Tredun hakupalvelut (Tredu Navi) Ohjaamo ja TE-palvelut. Varhaisen tuen tavoitteena on, että Etsivän nuorisotyön ja Ohjaamon toimijat kutsutaan mukaan jo ohjauskeskusteluun, jos opinnot ovat vaarassa keskeytyä tai päättyä. Osana varhaista tukea on rakennettu yhteistyö ja yhteinen toimintatapa aukottoman jatko-ohjauksen toteutumiseksi Ohjaamon kanssa.

Etsivä Nuorisotyö

Oppilaitoksen tehtävä on ilmoittaa muun kuin oppivelvollisen alle 29-vuotiaan opiskelijan kotikunnan Etsivään nuorisotyöhön opintojen keskeyttämisuhan havaittuaan tai viimeistään opintojen keskeydyttyä (Nuorisolaki 1285/2016 §11). Alle 29-vuotias ei-oppivelvollinen opiskelija, jota ei tavoiteta ja hänet katsotaan sen perusteella eronneeksi, tehdään aina ilmoitus opiskelijan kotikunnan Etsivälle Nuorisotyölle.

Etsivä työ tarjoaa alle 29-vuotiaille nuorille ohjausta ja neuvontaa erilaisissa elämäntilanteissa tukea, tietoa ja rohkaisua asioiden hoitamiseen sekä apua sopivien palvelujen löytämiseen. Palvelu on

maksutonta, vapaaehtoista ja luottamuksellista. Etsivään nuorisotyöhön yhteydessä on opiskelijan kanssa työskennellyt opinto-ohjaaja tai kuraattori.

[Nuorisolaki](#) (L1285/2016)

Tredun jatkuva haku

Tredun opinto-ohjaajat hyödyntävät ura- ja jatko-ohjauksessa Tredun monipuolista koulutustarjontaa ja jatkuvan haun mahdollisuuksia koulutuksen tai alan vaihtamiseen sekä oppilaitoksen sisäisiin siirtymisiin. Valmistuvaa ja opinnoista eroavaa opiskelijaa tiedotetaan Tredunavi-hakupalvelusta ja mahdollisuuksista hakeutua uudelleen opintoihin tai hankkia ammatillista lisäkoulutusta.

Ohjaamo

Ohjaamo tarjoaa tietoa, tukea ja ohjausta alle 30-vuotiaille. Tampereen Ohjaamoon voi ottaa yhteyttä kaikki Tredun opiskelijat kotikunnasta riippumatta. Ohjaamopalveluihin nuori voi hakeutua itse - Jos et tiedä, mistä aloittaa, aloita Ohjaamosta!

Ohjaamon ensisijainen toimintatapa on, että opiskelija ottaa itse yhteyttä tai menee paikan päälle Ohjaamoon. Opiskelija voi käydä Ohjaamossa matalalla kynnyksellä ja hyödyntää Ohjaamon palveluita myös opiskeluaikanaan.

Tredussa opetus- ja ohjaushenkilöstö perehdyttää ja kannustaa opiskelijoita Ohjaamon palveluihin ja niiden hyödyntämiseen:

1. Opintojen alkuvaiheessa ja opintojen aikana
2. Opiskelijan erotilanteessa
3. Valmistumisvaiheessa

Tredun ja Ohjaamon välille on luotu myös ammatillisen yhteistyön toimintatapa. Ohjaamon palvelut tukevat ja täydentävät oppilaitoksen omien toimijoiden palveluita. Opiskelijan ohjauksessa käytetään ensisijaisesti oppilaitoksen omia palveluita (esim. opinto-ohjaajat, kuraattorit, opiskeluterveydenhuolto). Tilanteessa, jossa oppilaitoksen oma tuki- ja palveluverkosto on riittämätön opiskelijan opintojen jatkumiseen tai opiskelijalla on opintojen keskeytymisen riski, voidaan opiskelijan ohjauksen kokonaisuutta täydentää Ohjaamon palveluilla.

Ammatillisen yhteistyön toimintatavaksi on sovittu, että kuraattorit ja opinto-ohjaajat ovat suoraan yhteydessä Ohjaamoon. Yhteydenpito Tredun ja Ohjaamon välillä tehdään sähköpostilla. Kuraattorit ja opinto-ohjaajat on nimetty yhteyshenkilöiksi siksi, että he ovat näissä tilanteissa jo mukana opiskelijan ohjausprosessissa ja hyödyntäneet omia verkostojaan sekä tehneet

palvelutarpeen arviointia ratkaisun löytymiseksi. Nimetyt Ohjaamon ja Tredun yhteyshenkilöt mahdollistavat yhteistyön kehittämisen.

Tampereen Ohjaamo on palvelupiste, joka tarjoaa tietoa, neuvontaa ja ohjausta mm.

ammatinvalinnanohjausta, opinto-ohjausta, apua työllistymiseen, työllistymistä edistäviin palveluihin, Kelan etäpalvelua, asumis- ja talousneuvontaa sekä sosiaali- ja terveystoimen palveluja. Ohjaamoon nuori voi jäädä myös asiakkuuteen, kunnes jatko-ohjaus todetaan tarpeelliseksi. Ohjaamotoiminnan lähtökohta on se, että nuoren on helppo tulla paikalle ja kysyä mitä tahansa. Nuori voi tulla Ohjaamoon myös rupattelemaan tai ottaa yhteyttä soittamalla tai viestillä. Ohjaamossa nuori saa tilanteeseensa sopivaa tukea, sekä henkilökohtaista ohjausta ja hyödyllistä tietoa. Ohjaamotoimintaa tehdään ja kehitetään monialaisena yhteistyönä.

TE-Palvelut

TE-palveluihin ohjataan 30-vuotta täyttäneet opiskelijat, jotka eivät työllisty opintojen päättyessä. Työnhakijaksi ilmoittaudut [Oma asiointi -palvelussa](#). Ilmoittautumisen yhteydessä hakija arvioi oman palvelutarpeensa ja laatii työllistymissuunnitelman. Alle 30-vuotiaille TE-palvelut on käytettävissä Ohjaamossa.

Lisätietoa työkokeilusta, valmennuksista, koulutusvaihtoehdoista tai omaehtoisen opiskelun rahoituksesta saa olemalla yhteydessä TE-palveluihin Oma asiointi -palvelun yhteydenottopyynnön avulla.

Lopuksi

Varhaisen tuen mallin tavoitteena on kannustaa, tukea ja rohkaista henkilöstöä tunnistamaan keskeyttämisen alla olevat opiskelijat. Huomaamalla, puuttamalla ja ennakoivalla toiminnalla vähennetään negatiivisia keskeyttämiä. Varhaisen tuen tarkoituksena on tukea ennakoidusti opiskelijoita opintojen etenemisen haasteissa. Tredu pitää reilusti huolta opiskelijoistaan!

Varhaisen tuen malli on tehty yhteistyössä Tredun toimijoiden kanssa moniammatillisessa työryhmässä. Opiskelijoiden näkemyksiä varhaisesta tuesta on saatu haastatteluiden ja pilotointien kautta ja hyödynnetty mallissa. Mallin laatimisessa on ollut mukana Tredun ulkopuolisia toimijoita ja hankkeita.

Täydentävää materiaalia löytyy Moodlesta kurssin nimellä Varhainen tuki. Malli on tehty Tredun strategiarahoituksella (2018-2020), ohjauksen kehittäminen -hankkeessa. Päivitetty syksyllä 2022. Lisätietoja: Tampereen seudun ammattiopisto, Anne Haapalehto, kehittämispäällikkö

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

YHTEISTYÖSSÄ:

TAMPEREEN KAUPUNKI

TAMPEREEN KAUPUNKI
TYÖLLISYYS- JA KASVUPALVELUT

Tampereen ammattikorkeakoulu

RETU

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

6Aika